

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BERETNING
OM
FREDERIKSBERG SKOLEVÆSEN

FOR AARET 1909—10

FRA

SKOLEDIREKTØREN

1910

FREDERIKSBERG BOGTRYKKERI
FALKONERALLÉ 11.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Børnetallet. Efter Uddrag af de Skolelister, som ledsager Mandtalslisterne, udgjorde *det samlede Antal Børn i skolepligtig Alder Frederiksberg Kommune* den 31. December 1909: **12 345** (mod 12 142 Aaret før).

Heraf undervistes:

i Skoler i København	1 389	(589	Dr. og	800	P.)
- Kommuneskolerne paa Frederiksberg	7 951	(4 013	—	3 938	—)
- anerk. Privatskoler paa Frederiksberg	2 849	(1 512	—	1 337	—)
- Hjemmene og paa lignende Maade .	142	(75	—	67	—)
uden Undervisning var	14	(6	—	8	—)

Alle disse 14 var syge.

Foruden de anførte 7 951 Børn fandtes der endvidere i Kommuneskolerne 338 Børn under 7 Aar, 166 over skolepligtig Alder og 265 fra København, ialt 8 720 mod 8 287 den 31. December 1908. (Omvendt søgtes de københavnske Kommuneskoler af 589 Børn, som var hjemmehørende paa Frederiksberg). I Gennemsnit har der i afvigte Aars Sommerhalvaar været 8 634 og i Vinterhalvaaret 8 713 Børn i Kommuneskolerne.

I de to Skoler, i hvilke der gives *Halvdagsundervisning* (Skolerne paa Howitzvej og Fuglevangsvej), fandtes den 31. December 1909: 1 995*) mod 2 016 Aaret før og i de seks Skoler med *Heldagsundervisning* (Skolerne paa Niels Ebbesensvej, Godthaabsvej, Nylandsvej, Solbjærgvej, Lollandvej og Duevej) 6 725**) mod 6 271 det foregaaende Aar.

*) Mellemskoleklasserne paa Fuglevangsvej ikke medregnet.

**) Heraf 400 i Mellemskoleklasserne paa Fuglevangsvej (157) og Godthaabsvej (243).

Af- og Tilgangen ved de enkelte Skoler har stillet sig saaledes:

	Børnetal d. 1. April 1909	Tilgang					Afgang					Børnetal d. 31. Marts 1910	Børnetal i Gennem- snit af Aaret	
		Fra Hjemmet	Fra off. Skoler paa Frdbg.	Fra andre off. Skoler	Fra priv. Skoler	I alt	Til off. Skoler paa Frdbg.	Til andre off. Skoler	Til priv. Skoler Udskr. ved Slutn. af skolepl. Alder	Døde	I alt			
Skolen paa Howitz- vej	1287	179	30	111	7	327	33	120	8	162	2	325	1289	1292
Skolen paa Fugle- vangsvej	757	65	41	80	6	192	32	67	6	123	2	230	719	732
Mellemskoleklasser	78	»	78	3	1	82	2	»	1	»	»	3	157	158
Skolen paa Niels Eb- besens Vej	918	147	20	77	24	268	45	51	14	109	3	222	964	951
Skolen paa Godt- haabsvej	833	157	34	63	6	260	43	68	5	81	1	198	895	882
Mellemskoleklasser	170	»	77	1	»	78	»	4	»	10	2	16	232	243
Skolen paa Nye- landsvej	1048	216	19	60	8	303	48	57	9	113	4	231	1120	1090
Skolen paa Solbjærg- vej	1046	171	21	50	7	249	63	59	7	115	3	247	1048	1053
Skolen paa Lollands- vej	984	181	35	47	6	269	36	51	4	100	2	193	1069	1048
Skolen paa Duevej	1182	198	15	60	15	288	68	72	13	85	2	240	1230	1227
	8303	1314	370	552	80	2316	370	549	67	898	21	1905	8714	8676

Efter Hovedaarsagerne til Af- og Tilgangen stiller den sig saaledes:

Tilgang ved Skolealderens Begyndelse.	Afgang ved Skolealderens Slutning.	Overskud
1 314	919	395
Tilgang fra andre Skoler.	Afgang til andre Skoler.	
632	616	16

Den samlede Forøgelse i Børnetallet bliver herefter 411.

Skolebygningerne. Foruden de sædvanlige Vedligeholdelsesarbejder, der i forrige Aar var temmelig omfattende, bl. a. ved en større Reparation af Brusebadene i Nyelandsvejens Skole, en Fornyelse af Øvnene i Skolen paa Niels Ebbesensvej samt Asfalterings-

arbejder ved Fuglevangsvejens Skole, blev der udført en Række Nyarbejder: alt under Ledelse af den tekniske Forvaltnings Arkitekt og Ingeniører.

Ved Duevejens Skole anlagdes to makadamiserede Veje fra Fuglebakkevej til Indkørselsportene mod Vest, og det Areal, der ligger bag Skolen, blev indhegnet og taget i Brug til Undervisning i Havedyrkning for Skolebørn. I Fuglevangsvejens Skoles Tagetage indrettedes et Laboratorium til Brug for Undervisning i Fysik og Kemi i de derværende Mellemklasser. Skolerne paa Fuglevangsvej, Nylandsvej og Solbjærgvej forsynedes med Vandklosetter, og da de andre Skoler forud havde saadanne, er nu denne i hygiejnisk Henseende betydningsfulde Reform gennemført ved alle Skolerne. Endelig blev Inspektørboligerne ved de samme 3 Skoler omdannede til Undervisningslokaler, saaledes at der i Fuglevangsvejens Skole blev indrettet 3 og i Nylandsvejens Skole 4 almindelige Skolestuer, medens Solbjærgvejens Skoles Inspektørbolig forandredes til Gymnastiksal for Piger.

For Tiden besidder Kommunen i sine 8 Skoler: 193 Klasseværelser, 16 Tegnestuer, 6 Sløjdstuer, 4 Skolekøkkener, 13 Gymnastiksale og 6 Badeanstalter. Desuden 6 Skolestuer i Barakker. Opførelsen af den nye Skole paa la Cours Vej begyndte afvigte Aar, og den ventes færdig i Foraaret 1911.

Alle Skolerne er indtegnede i Redningskorpsets Afdelinger 1—3 for Ildebrand, Vandskade og Ulykkestilfælde.

Klasse- og Timetal samt Børnetal pr. Klasse. Antallet af *Klasser og Undervisningstimer* ved de enkelte Skoler var følgende:

(Se omstaaende Tabel)

Altsaa har hver Klasse i Sommerhalvaaret faaet 30,6 Timers Undervisning i Gennemsnit og i Vinterhalvaaret 30,3 Timer.

Børnetallet pr. Klasse var i Gennemsnit for Sommerhalvaaret 29,9 og for Vinterhalvaaret 28,9.

I Hjælpeklasserne for forsinkede Børn fandtes ved Aarets Begyndelse 82 Børn. Tilgangen var 16 og Afgangen 21, saa at Skoleaaret sluttede med 77.

	Sommerhalvaaret							Vinterhalvaaret						
	Klasser						Timer	Klasser						Timer
	à 36 T.	à 34 T.	à 30 T.	à 28 T.	à 27 T.	à 24 T.		à 36 T.	à 34 T.	à 30 T.	à 28 T.	à 27 T.	à 24 T.	
Skolen paa Howitzvej	»	»	18	12	10	6	1290	»	»	17	12	10	8	1308
— . Fuglevangsvej	»	»	8	8	8	3	752	»	»	8	8	8	4	776
Mellemskolekl.	6	»					216	6						216
— . Niels Ebbesens Vej	»	14	11	»	»	5	926	»	14	11	»	»	7	974
— . Godthaabsvej	»	14	9	»	1	4	869	»	14	9	»	2	6	944
Mellemskolekl.	9	»					324	9						324
— . Nyelandsvej	»	18	12	»	»	5	1092	»	18	11	»	»	8	1134
— . Solbjærgvej	»	18	10	»	»	6	1056	»	18	10	»	»	7	1080
— . Lollandsvej	»	19	9	»	»	5	1036	»	19	9	»	»	7	1084
— . Duevej	»	22	13	»	»	6	1282	»	22	11	»	»	8	1270
	15	105	90	20	19	40	8843	15	105	86	20	20	55	9110
	289 Kl.							301 Kl.						

Børnetallets Fordeling mellem de enkelte Klasser stillede sig saaledes ved Midten af Skoleaaret:

	Halvdagsskoler		Heldagsskoler.	
Afgangsklasse	25	1,2 pCt.	244	3,7 pCt.
3. Mellemskoleklasse	»	»	91	1,4 —
6. Klasse	284	13,8 —	864	13,2 —
2. Mellemskoleklasse	»	»	154	2,3 —
5. Klasse	305	14,8 —	745	11,4 —
1. Mellemskoleklasse	»	»	159	2,4 —
4. Klasse	438	21,3 —	965	14,7 —
3. Klasse	346	16,8 —	1 074	16,4 —
2. Klasse	298	14,5 —	1 136	17,3 —
1. Klasse	297	14,4 —	1 114	17,0 —
Hjælpeklasse	66	3,2 —	14	0,2 —

og *Gennemsnitsalderen* for Børnene i hver Klasse var saantidig:

	Halvdagsskoler.	Heldagsskoler
Afgangsklasse	13,85 Aar	13,88 Aar
3. Mellemskoleklasse	»	14,35 —
6. Klasse	13,48 —	13,31 —
2. Mellemskoleklasse	»	13,20 —

	Halvdagsskoler.	Heldagsskoler.
5. Klasse	12,74 Aar	12,10 Aar
1. Mellemskoleklasse	»	12,1 —
4. Klasse	11,25 —	10,93 —
3. Klasse	10,09 —	9,09 —
2. Klasse	8,12 —	8,67 —
1. Klasse	7,66 —	7,46 —
Hjælpeklasse	11,86 —	10,08 —

Det Antal Børn, som forlod Skolen ved Slutningen af den skolepligtige Alder, blev udskrevet fra følgende Klasser:

	Halvdagsskoler.	Heldagsskoler.
Mellemskoleklasse	» pCt.	1,6 pCt.
Afgangsklasse	5,3 —	23,8 —
6. Klasse	54,0 —	63,8 —
5. Klasse	23,5 —	10,3 —
4. Klasse	12,6 —	0,5 —
Hjælpeklasse	4,6 —	»

Nogle enkelte Børn i Heldagsskolernes Afgangsklasser var dog overført fra Halvdagsskolernes 6. Klasse.

Undervisningsforhold. I April 1909 blev der i *de kommunale Mellemskoleklasser* optaget 155 Elever i 6 Klasser og ved Begyndelsen af indeværende Skoleaar 169 Elever i samme Antal Klasser. Mellemskoleundervisningen blev i April 1910 søgt af 558 Børn i 21 Klasser, deraf 11 i Godthaabsvejens og 10 i Fuglevangsvejens Skole.

De kommunale Præliminærkursus optog for anden Gang Elever i Foraaret 1909, nemlig 22 Drengene og 28 Piger, der fordeltes med 27 Elever i Skolens Præliminærklasse og 23 paa private Kursus.

De kommunale Fortsættelseskursus for unge Mænd og Kvinder havde i Vinterhalvaaret 1909—10 deres 10de Undervisningshalvaar. Der meldte sig til denne Undervisning 503 Elever (136 Mænd og 367 Kvinder) mod henholdsvis 560, 530 og 606 de tre nærmest foregaaende Aar. Af de anmeldte undlod 35 at møde,

saa at Undervisningen begyndte med 468 (132 Mænd og 336 Kvinder), der fordeltes paa 28 Hold: Almindeligt Kursus i Dansk, Skrivning og Regning 7 (3 for Mænd og 4 for Kvinder), Tysk 3 (1 for Mænd og 2 blandede), Engelsk 5 (2 for Mænd, 2 for Kvinder og 1 blandet), Bogføring 2 (1 for Kvinder og 1 blandet), Matematik 1 (blandet), Stenografi 1 (blandet) og kvindelig Husgerning 9 Hold. I Sprog og Bogføring blev de viderekomne skilt fra Begynderne. Husgerningsundervisningen fandt Sted i Fuglevangsvejens, Solbjærgvejens og Duevejens Skolekøkkener, og den øvrige Undervisning i Skolerne paa Nylandsvej og Fuglevangsvej. Af Husgerningsholdene mødte 3 om Eftermiddagen, Resten om Aftenen ligesom alle de øvrige Hold. Til Husgerning mødte Eleverne 2 Gange om Ugen, paa de andre Hold 3 Gange. For disse var Undervisningsdagens Antal 67. Af de 10 Lærere og 27 Lærerinder, som meddelte Undervisningen, havde 15 Ansættelse ved Kommunens Skolevæsen.

Ligesom i de foregaaende Aar gik Elevantallet stadig nedad i Vinterens Løb, saa at det ved Slutningen af hver af de 6 Maaneder udgjorde henholdsvis 464, 457, 425, 400, 378 og 373. Afgangen, som i det hele udgjorde 20 pCt. af det Antal, hvormed Undervisningen virkelig begyndte (mod 27, 26 og 27 pCt. de nærmest foregaaende Aar), var meget forskellig paa hvert Hold; enkelte af dem havde en Afgang, der var dobbelt saa stor som Gennemsnittet, andre tabte kun ganske faa Elever. I det hele var der dog Fremgang i Sammenligning med foregaaende Aar, og dette gælder i endnu højere Grad om Skolebesøget. Nedenstaaende Oversigt viser For-sømmelserne i de sidste 4 Aar, angivet i pCt. af Skoledagene.

	Mænd		Kvinder	
	I alt	Efter Fradrag af Sygdom	I alt	Efter Fradrag af Sygdom
1906—07	12,7	8,2	9,2	3,9
1907—08	12,6	7,2	10,4	5,1
1908—09	13,6	6,1	10,2	5,8
1909—10	8,6	5,6	7,9	3,7

Af de Elever, som mødte den 1ste Oktober, fik 35 Friplads, medens de resterende 433 hver betalte 3 Kr. i Skolepenge.

Udgiften udgjorde i alt 12 481 Kr. Efter Fradrag af Elevernes Skolepenge kom heraf 11 182 Kr. til Udgift for Kommunen.

Den af Kommunen støttede *tekniske Skole* for Haandværkslærlinge og Svende, som har Lokale i Howitzvejens Skole, mærkede ligesom Aaret forud den store Arbejdsløshed i Byggefagene ved en Nedgang i Elevantallet, medens dette ellers har været stigende i en Række Aar. I de 3 sidste Vintre har det udgjort 338, 322 og 310. Skolens Indtægter udgjorde i Skolepenge 2 672 Kr., af Staten 2 300 Kr. og af Kommunen 2 100 Kr. foruden gratis Lokale og Belysning.

Den frivillige Undervisning i *kvindelig Husgerning* for Piger i de 3 ældste Klasser i Kommuneskolerne fandt Sted i de 4 Skolekøkkener paa Sindshvilevej, Fuglevangsvej, Solbjærgvej og Duevej. Den blev benyttet af ca. 300 Børn, fordelt paa 15 Hold. Udgiften ved Driften har udgjort 3 098 Kr. 45 Øre, hvoraf Børnene har udredet 1 532 Kr. 94 Øre, og Kommunen 1 565 Kr. 51 Øre foruden Lærerindløn, Brændsel og Inventar.

Medens de forannævnte mere eller mindre *retardedede Børn* har været anbragt i Hjælpeklasser i selve Skolen, har Skolevæsenet betalt for 3 svagt begavede og tungthørende Børn i en Døvstummeskole, og 5 Børn har gennemgaaet et Helbredelseskursus i Statens Institut for Talelidende.

Fra *Børnenes Bogsamlinger*, der tilsammen tæller 6 907 Bind, er der sket 26 620 Udlaan til 2 790 Børn. Disse har bidraget 428 Kr. 51 Øre, Kommunen 800 Kr.

Skolebesøget.

Skoleforsømmelserne, fordelte paa hele Børnetallet og beregnede i Procent af de skolepligtige Dage, har udgjort:

	I alt.	Efter Fradrag af Sygdom.
<i>Skolen paa Howitzvej:</i>		
Halvdagsklasser	5,7	0,7
<i>Skolen paa Fuglevangsvej:</i>		
Halvdagsklasser	5,6	0,9
Mellemskoleklasser	3,2	0,1
<i>Skolen paa Niels Ebbesens Vej:</i>		
Heldagsklasser	4,8	0,3
Halvdagsklasser	4,5	0,3

	I alt	Efter Fradrag af Sygdom
<i>Skolen paa Godthaabsvej:</i>		
Heldagsklasser	5,3	0,3
Halvdagsklasser	6,1	0,4
Mellemskoleklasser	3,4	0,2
<i>Skolen paa Nyelandsvej:</i>		
Heldagsklasser	5,5	0,4
Halvdagsklasser	5,9	0,4
<i>Skolen paa Solbjærgvej:</i>		
Heldagsklasser	4,7	0,4
Halvdagsklasser.	4,8	0,4
<i>Skolen paa Lollandsvej:</i>		
Heldagsklasser	5,0	0,4
Halvdagsklasser	5,2	0,5
<i>Skolen paa Duevej:</i>		
Heldagsklasser	4,4	0,4
Halvdagsklasser	5,1	0,4

I *Skolebøder* er idømt 21 Kr. 8 Øre for 59 Dages Forsømmelser af 4 Børn. Af dette Beløb er der betalt 7 Kr. 40 Øre, Resten er afsonet.

Af de *Legater*, der er knyttet til Kommuneskolerne, har 2 Drengene faaet Justitsraad Priemes og Hustrus Skolelegat (100 Kr.), 1 Pige Docent N. J. Fjords Legat (42 Kr.) og 1 Dreng Enkefru P. M. Schulstads Legat (35 Kr.)

Følgende Oversigt viser Antallet og Fordelingen af de Skolebørn, som den 1. Maj d. A. var sysselsat ved *erhvervsmaessigt Arbejde* udenfor Hjemmet. I Oversigten er Børn fra Mellemskoleklasser ikke medtaget.

	Antal Skolebørn.			Procent af Skolebørn.		
	Fabrik- arbejde	Byærinder og lign.	I alt	Fabrik- arbejde	Byærinder og lign.	I alt
<i>Halvdagsskoler:</i>						
Drengene	17	242	259	1,7	24,5	26,2
Piger	18	95	113	1,7	9,1	10,8
<i>Heldagsskoler:</i>						
Drengene	26	389	415	0,8	12,1	12,9
Piger	22	160	182	0,7	5,0	5,7

Ved de herværende Mælkeforsyninger havde 83 Drengene fra Frederiksberg Kommuneskoler Arbejde (mod henholdsvis 82, 81, 111, 127, 90, 87, 114 og 156 de 8 foregaaende Aar).

Børnenes Opførsel giver Anledning til følgende Bemærkninger:

Skolernes *Internater* har været benyttede i 31 Dage til Anbringelse af skulkende og vagabonderende Børn. For Skolevæsenets Regning har 1 Barn været anbragt paa Landerupgaard; der bortsendtes i Løbet af Aaret 8 Børn paa Grund af daarlig Opførsel: 7 af Værgeraadet og 1 af en Forening. For Retten tiltaltes 10 Børn (forrige Aar 31), og til Værgeraad og Dommer afgaves 31 Erklæringer (forrige Aar 70).

Sundhedsforhold m. m. I de 6 *Baleanstalter* i Skolerne paa Nylandsvej, Fuglevangsvej, Lollandsvej, Howitzvej, Solbjærgvej og Duevej blev der tilsammen givet 81 986 tempererede Brusebade til Børn fra alle Skoler. Af Drengeklasseerne har i de enkelte Skoler fra 90,1 til 96,7 pCt. og af Pigeklasseerne fra 81,2 til 91,8 pCt. af de tilstedeværende Børn benyttet Skolernes Badeanstalter. I Gennemsnit har hvert af de badende Børn faaet 14 Bade i Løbet af Aaret. Badningen besørgedes ved 2 Badekonere, 1 Bademester og 2 Skolebetjente.

Det Antal Børn her i Kommunen, som ved Indrømmelse fra Befordringsautoriteterne fik *fri Rejse med Jærnbauer og Dampskibe* til Udflugter i Sommerferien 1909, udgjorde 3 290 mod 3 725 Aaret før. Aarsagen til Nedgangen hidrørte fra, at Ministeriet for offentlige Arbejder ikke tilstod Skolerne det forøgede Antal Billetter, som ekstraordinært blev indrømmet i 1908. Lærerforeningen anbragte i alt 548 Børn, deraf 182 i private Hjem og Resten i 4 Feriekolonier, hver med 3 Ugers Ophold i de to Feriehjem i Kongsøre og Højstrup.

I Antallet af ferierejsende Børn var indbefattet 253 *kirtelsvage Børn*, som anbragtes ved Sjællands Nordkyst i 5 Uger af Sommerferien for de paa Skolevæsenets Budget i dette Øjemed bevilgede Midler (203), ved Understøttelse af Fru Kines Legat (20), af en Sygekasse (8) og for Fattigvæsenets Regning (22).

En foretagen Opgørelse over, hvorledes de Børn, som i denne Sommerferie var paa Landet, fordelte sig efter Anbringelsen, gav følgende Resultat:

58 pCt.	blev anbragt hos Slægtninge.
21 — — — —	fremmede underhaanden.
4 — — — —	fremmede efter Opraab i Aviserne.
10 — — — —	i Feriekolonier (Lærerforeningens).
7 — — — —	ved Kysten (Skolevæsenet).

Den i Henhold til § 10 i Lov af 14. April 1905 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse oprettede Klasse i den gamle Hospitalsbygning Portnerbolig havde et vekslende Antal, dog aldrig over 10 *tuberkulose Børn*, med deres egen Lærerinde. Af Udgifterne til denne Klasse blev de tre Fjerdedele refunderede af Statskassen.

Indtægterne af Skolevæsenets særlige Fond, der bestaar af Skoleboder og Renter af Fondens Kapital, er anvendt til at støtte *Skolerejser* med de ældste Klasser, især til historisk interessante Steder. Der foretoges 56 Udflugter (til Frederiksborg, Kronborg, Lyngby, Roskilde, Jægerspris, Fredensborg, Sorø, Lund og Kullen) med 1 428 Børn, hvilket var 90 pCt. af det samlede Børnetal i paa-gældende Klasser. De øvrige Børn forhindredes ved Fabrikarbejde eller Bygang i at deltage i Udflugterne. Skolevæsenets Tilskud var 323 Kr. 33 Ø. eller i Gennemsnit 5 Kr. 77 Ø. pr. Klasse.

Bespisningen af trængende Skolebørn med Middagsmad i Vintermaanederne fandt ligesom Aaret forud Sted alle 6 Søgnedage om Ugen, og paa Grund af de trange Forhold, der i mange Familier fremdeles holdt Antallet af spisende Børn paa en anselig Højde, fandt man det nødvendigt at lade Bespisningen, der begyndte den 7. Januar, vedblive til den 16. April, begge Dage medregnede. Da Skolekøkkenet paa Sindshvilevej ikke var i Stand til at paatage sig den hele Leverance, blev skiftevis Halvdelen af Børnene bispist med Mad fra Køkkenet, medens den anden Halvdel fik kogt Mælk og Kryddertvebakker og derefter Smørrebrød. Ialt bispistes ca. 1 663 Børn i 85 Dage med 140 110 Portioner. Gennemsnitsprisen var ca. 12 Øre. I Henhold til Lov af 23. Maj 1902 ydede Kommunen et Tilskud til Bespisningen af samme Størrelse som de frivillige Bidrag.

Ifølge den af *Skolelægen* udarbejdede udførlige Beretning om hans Virksomhed i det forløbne Aar er Skolebørnenes Sundhedstil-

stand blevet kontrolleret dels ved Vejning, Maaling og Undersøgelse af nyindskrevne Børn, til hvis Forældre, der udsendtes Spørgeskemaer, og dels ved Undersøgelse af Børn, som ved Lægens ugentlige Besøg paa Skolerne henvistes til ham af Lærerpersonalet.

Der blev til Forældrene udsendt 1 380 Spørgeskemaer, hvoraf 97 pCt. fik omhyggelig Besvarelse. Disse Oplysninger i Forbindelse med Resultatet af Lægens Undersøgelse blev opført paa et Helbredskort for hvert Barn. For 67 pCt. af de undersøgte Børn noteredes 1 687 Skrøbeligheder af større eller mindre Betydning, dels Mangler ved Ernæringstilstanden og spinkel Legemsbygning, dels lette Tilfælde af Kirtelsyge, Blodmangel samt Øre-, Næse- og Svælgglidelser. Størst Svagelighed viste Børnene i Halvdagsskolerne. Ved de ugentlige Besøg i Skolerne undersøgte Lægen 828 Børn, af hvilke 498 henvistes til Lægebehandling.

Endvidere er der i Aarets Løb paabegyndt en Række Forbedringer i Forhold, der vedrører Skolebørnenes Hygiejne.

Paa Foranledning af Skolelægen og efter Indstilling af Skolekommissionen besluttede Kommunalbestyrelsen i Marts 1910 at opføre et Sanatorium ved Høve Strand pr. Asnæs, hvor 2 Hold à 130 kirtelsyge Børn i 3 à 4 Sommermaaneder kan faa Ophold under Tilsyn af Lærere (Lærerinder). Man tilsigtede herved en Afløsning af den Anbringelse i Fiskerlejer af skrofuløse Børn, som ved Lægers og Læreres Bistand havde fundet Sted i nogle og tyve Aar og i det hele givet gode Resultater, men i de allerseneste Aar ved den stærkt forøgede Tilvækst af kirtelsyge Børn i flere Tilfælde maatte ske i Hjem, hvor Bolighygiejnen stod betydeligt tilbage for de Hjem, man kunde benytte, saa længe Børnetallet kun var ringe.

Da den tidligere Skoletandlæge ophørte at fungere ved Skolerne fra 1. April 1909, og en paa Frederiksberg Folketandklinik foretagen Undersøgelse af Tænderne hos Børnene i 2 af Kommuneskolerne gav til Resultat, at de alle, paa et Par pCt. nær havde angrebne Tænder, anmodede Skolekommissionen Skolelægen om at fremskaffe Oplysninger om de sandsynlige Omkostninger ved Oprettelse og Drift af en kommunal Skoletandklinik, hvorefter Indretningen af en saadan er bleven taget under Overvejelse og i Løbet af dette Aar vil træde i Virksomhed.

Endvidere har Kommunalbestyrelsen bevilget Midler til Forbedring af Drikkevandsforsyning paa Legepladserne, ligesom man

forsøgsvis har anbragt en særlig Vaskeindretning i en af de ældre Skoler.

Da Dr. Lundsgaard, som havde modtaget Udnævnelse til Skolelæge paa den Betingelse, at han inden 1. April 1910 skulde have afviklet sin private Lægepraksis, i December f. A. meddelte, at han ikke saa sig i Stand til at opfylde denne Betingelse, fratraadte han Stillingen den 31. Marts 1910, hvorefter Læge *Gustav Meldorf* fra Begyndelsen af indeværende Skoleaar blev konstitueret som Skolelæge.

Lærerpersonalet har i afvigte Aar undergaaet følgende Forandringer. Lærer E. Froberg blev afskediget med Pension, og Lærerne M. Gottlieb og E. Gedde afgik ved Døden. Der blev oprettet 15 nye faste Embeder (6 for Lærere og 9 for Lærerinder), og 18 Personer fik fast Ansættelse. Der antoges 19 nye Lærere og Lærerinder, dels til nyoprettede Klasser og dels til Erstatning for de afgaaede.

Den 2. April 1910 talte Lærerpersonalet 306 Medlemmer. Af disse var

109 fast ansatte Lærere
146 » » Lærerinder
17 Timelærere
33 Timelærerinder
305

Desuden findes der en fast Vikar ved hver Skole.

Ved Skolevæsenet fungerer der foruden Skolelægen endvidere en Økonoma (tillige Lærerinde i kvindelig Husgerning), 8 Skolebetjente, 1 Bademester, 2 Badekoner og 1 Varmemester.

I afvigte Aar besørgedes Undervisningen saaledes:

	Ved Lærere	Ved Lærerinder
I Sommerhalvaaret	3998	4845
I Vinterhalvaaret	4069	5041

Paa Grund af Sygdom blandt Lærerpersonalet har Skolevæsenet i samme Tidsrum afholdt Udgift til *Vikariat* i følgende Omfang:

For Lærere	For Lærerinder	I alt
7 650 Timer	12 477 Timer	20 127 Timer,

hvilket udgør 4,1 pCt. af Lærernes og 6,3 pCt. af Lærerindernes Timetal.

Foruden de 13 Møder, som er holdt af Lærerraadene ved de enkelte Skoler, har det fælles Lærerraad i afvigte Aar været samlet 3 Gange og bl. a. forhandlet om en Forretningsorden for det fælles Lærerraad, Oprettelse af Forældreraad samt Revision af Skole- og Undervisningsplan, i hvilken sidste Sag der blev nedsat et Udvalg paa 18 Medlemmer. Med Inspektørerne har Direktøren holdt 8 Møder.

Kommunale Rejsestipendier til Lærerpersonalet blev i 1909 tildelt Lærerinderne Frk. A. F. Blom (Tyskland og Schweiz — Hjælpeklasser), F. Pauls (Tyskland — Tegning) og D. Ring (Tyskland — Sprog).

Lærerpersonalets Bogsamlinger talte ved Skoleaarets Slutning 2 251 Bind.

Lønningsforhold. Den 1. April 1910 fordelte det faste Lærerpersonele sig saaledes paa de forskellige Lønningstrin:

Skoleinspektørerne

6 à 4400 Kr.
1 à 4000 —
1 à 3600 —

Overlærerne

8 à 4200 —

Lærerne

29 à 3600 —
12 à 3200 —
13 à 2800 —
14 à 2500 —
9 à 2200 —
10 à 1900 —
6 à 1600 —

Overlærerinderne

8 à 3200 —

Lærervinderne

30 à 2600	Kr.
15 à 2400	—
28 à 2200	—
32 à 2000	—
3 à 1900	—
8 à 1800	—
13 à 1700	—
9 à 1600	—

Udgifterne til Skolevæsenet har i 1909—10 efter Fradrag af de Refusioner, der ydes af Foreninger og andre, som benytter Lokaler i Skolerne, udgjort 956 950 Kr. 19 Øre mod budgetteret 923 512 Kr.

Overskridelserne hidrører fra følgende Aarsager. For Lønningskontoens Vedkommende fra den ved Sygelighed blandt Lærerpersonalet fremkaldte betydelige Vikarudgift, fra Ansættelsen af flere Lærere og Lærereinder, som andensteds fra medbragte en Tjenestevald, der straks bragte dem op paa et højere Lønningstrin, fra Skolebespisningens Forlængelse og fra et større Klassetal end budgetteret paa Grund af den anselige Tilvækst i Børnetallet. Merudgiften paa Konto C skyldes Anskaffelsen af Inventar og Undervisningsmidler til Mellemskoleklasserne og paa Bygningskontoen højere Skatter og flere Vedligeholdelsesarbejder end paaregnet (alene til Bortrydning og Bortkørsel af Sne medgik ikke mindre end 2 078 Kr.). Overskridelsen paa Kontoen for Fortsættelsesundervisning hidrører fra, at Udgiften til Fødevarer paa Husgerningsholdene og til Bøger paa Præliminærholdene var større end beregnet. Paa Brændselskontoen var der Besparelse som Følge af lave Kulpriser.

Af den anførte Udgift er der i Henhold til Lov af 27. Maj 1908 refunderet Kommunen 127 066 Kr. 67 Ø. som Statskassens Tilskud til de faste Lærerlømminger, ifølge Lov af 29. Marts 1904 endvidere 5 572 Kr. 35 Ø. som Skolefondens Bidrag til Vikarudgifterne og endelig efter Lov af 14. April 1905 et Tilskud af 1 530 Kr. til den særlige Undervisning af tuberkuløse Børn. Herved synker Kommunens Udgift til Skolevæsenets Drift til 822 781 Kr. 17 Ø. Fordeles denne Udgift paa Børnetallet i Kommuneskolerne (efter at man har fradraget Udgifterne til Fortsættelsesundervisning og til

Amtsskolefondens som ikke vedrørende de skolesøgende Børn), bliver den for hvert Barn 88 Kr. 86 Ø. af Kommunen og 15 Kr. 20 Ø. af Stat og Skolefond. (Hvis man medtager den til Renter og Afdrag af Skolebygningerne medgaaede Sum af 97 792 Kr., stiger Udgiften pr. Barn med 11 Kr. 21 Ø.

Privatskolerne. Med disse foregik der følgende Forandringer: Hr. A. Brønnicke-Hansens Skole, Amalievej 20, nedlagdes efter Sommerferien 1909, og Hr. Billes Skole blev flyttet hen til dette Lokale. Kort efter ophævedes Syvendedags-Adventisternes lille Skole paa Margrethevej, og de fleste af Eleverne overgik til Kommuneskoler. Frk. M. Skoglunds Skole flyttedes til Falkoneralléen 14. Ved Slutningen af Aaret fandtes følgende 30 Privatskoler i Kommunen.

	Antal Elever		Fra Frederiksberg i skolepligtig Alder	
	Dr.	P.	Dr.	P.
Frederiksberg Gymnasium (L. N. H. Otterstrøm), Hollændervej 5	467		316	
Henrik Madsens Skole, Filippavej 1	278		116	
Schneekloths Skole og Hertz's Forberedelsesskole (K. A. Schneekloth og J. M. Hertz), Værnedamsvej 13 A	514		224	
Slomanns Skole (P. Elmqvist), Jakob Danneferdsvej 3	263		121	
Det danske Selskabs Skole (C. N. Starcke), Forchammersvej 18	234	78	78	45
L. Clausens Realskole, Aaboulevard 21	50		32	
Frederiksberg Realskole (O. Mynster og H. T. Physant), Frederiksberg Allé 22	235		87	
H. Gregersens Skole, Ørstedsvej 65-67	254		131	
Frederiksberg Borger- og Realskole (S. Nielsen), Bredegade 6	105		83	
At overføre	2400	78	1188	45

	Antal Elever		Fra Frederiksberg i skolepligtig Alder	
	Dr.	P.	Dr.	P.
Overført . . .	2400	78	1188	45
Fru Hedvig Baggers Skole, Vodrofsvej 56 A . . .	16	12	3	9
Frk. C. Bernths Skole, Rathsacksvej 7		47		38
Frk. M. Bobergs Skole, Priemesvej 3	12	183		128
Fru M. Clausens Skole, Aaboutlevard 21		60		28
St. Josephs Søstrenes franske Skole, Frederiksberg Allé 17	2	120		79
Frk. Kruses Skole (Frk. L. Jensen), Frederiksberg Allé 16		487		298
Frk. J. Lerbech og Frk. S. Milos Skole, Ørstedvej 7 B		209		150
Frk. L. Lerches Skole, Vodrofsvej 56		27		6
Frk. A. Tang Barfods Skole, Amicisvej 19		222		94
Frk. D. Nielsens Skole, Bredegade 7		87		68
Frk. E. Rasmussens Skole, Bille Brahes Vej 8		28		22
Frk. J. Sachmanns Skole, Allégade 6		55		50
Frk. A. Tiemroth og V. Schmidt Phiseldecks Skole, Ørstedvej 29	13	131	2	87
Frk. M. Skoglunds Skole, Falkoneralléen 14		19		12

Billes Forberedelses- og Realskole, Amalievej 20	160	81	80	39
Børnehjemmet Godthaabs Skole, Kongensvej 4	81	24	79	24
Frk. H. Hammers Skole, Godthaabsvej 20 C	13	28	10	22
St. Mariæ Skole, Boyesgade 8	113	96	54	40
Frederiksberg Borger- og Realskole (A. Paulsen), Gl. Kongevej 139	94	97	78	72
Frk. Pechúles Skole, Roskildevej 91	6	37	2	6
Frk. M. og N. Vendts Skole, Vinkelvej 3	18	42	16	20
	2928	2170	1512	1337